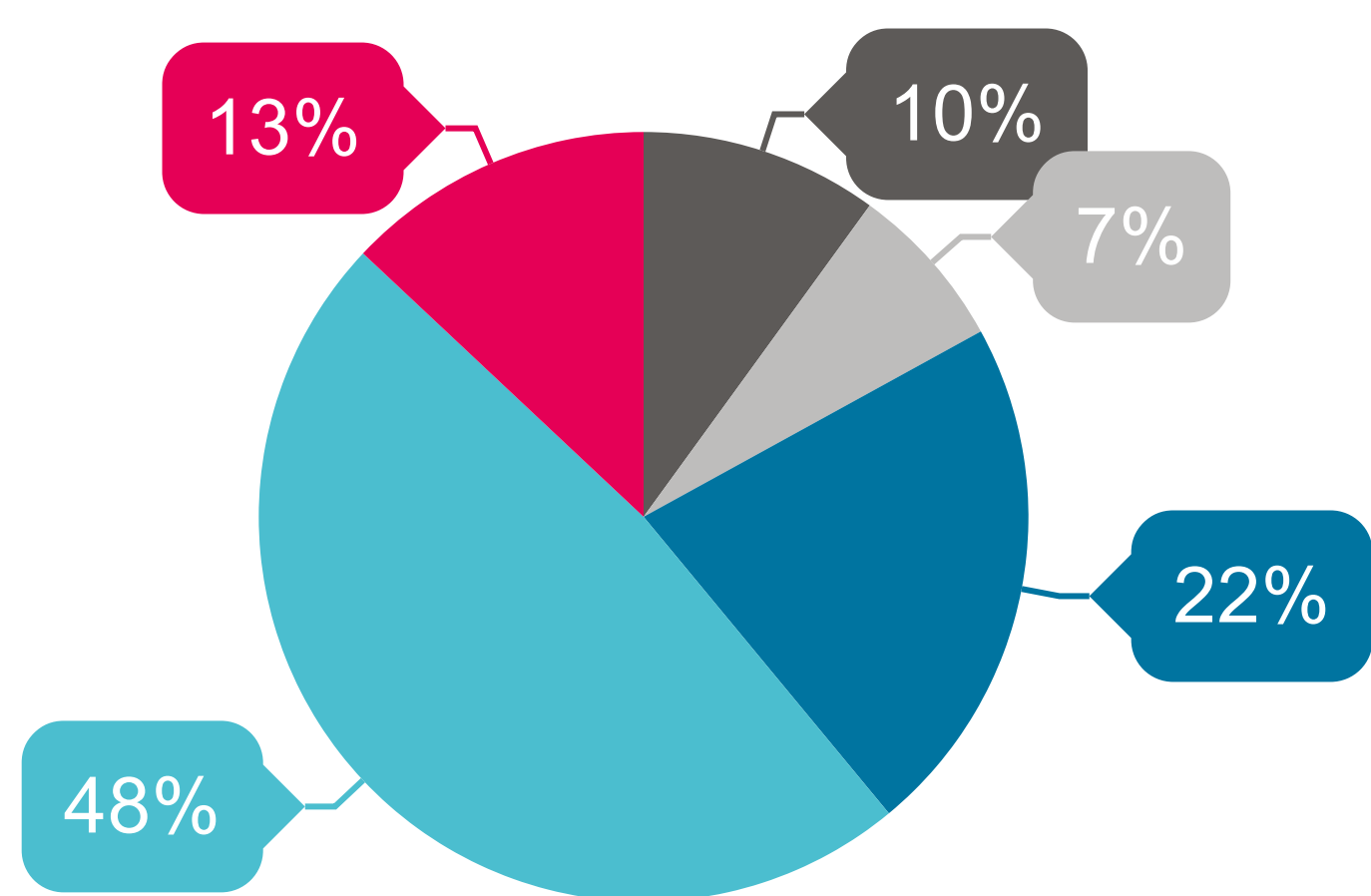




In Nederland zijn naar schatting ruim 600.000 mensen met astma die hiervoor zorg van hun huisarts of specialist ontvangen. Mensen met astma hebben last van aanvallen van benauwdheid, piepende ademhaling en hoesten. Deze aanvallen worden afgewisseld met klachtenvrije periodes. Een aanval ontstaat door gevoeligheid van de longen voor bijvoorbeeld huisstofmijt, huisdieren, pollen, rook of inspanning. Veel mensen met astma gebruiken medicijnen. Deze factsheet gaat over medicijngebruik bij astma en is gebaseerd op gegevens van 341 mensen met een medische diagnose astma die deelnemen aan de Longmonitor, die het NIVEL in opdracht van het Longfonds één keer per twee jaar uitbrengt.

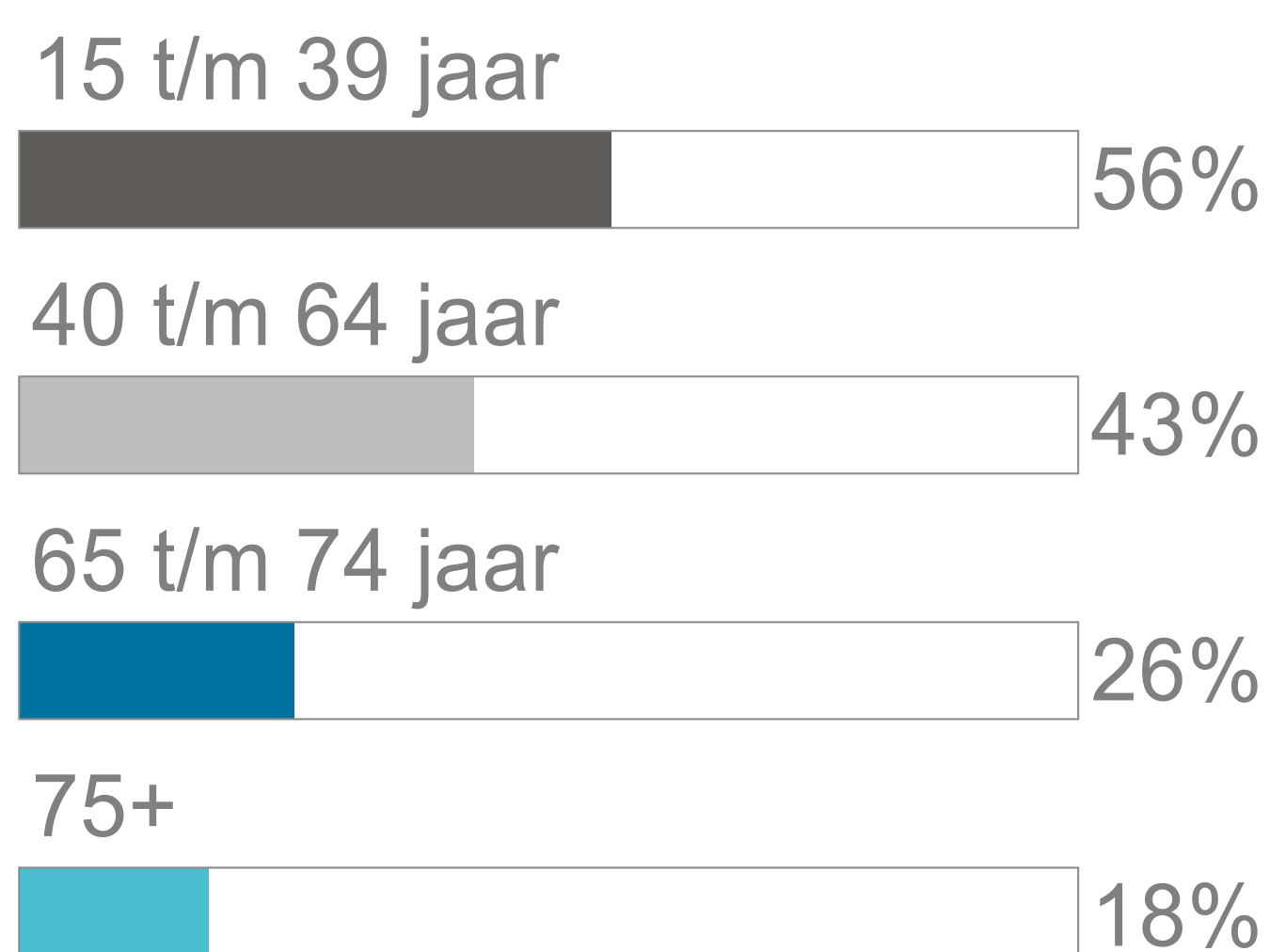
Luchtwegmedicatie



- geen (10%)
- kortwerkend (7%)
- ontstekingsremmers (22%)
- ontstekingsremmers + lang (48%)
- overig/onbekend (13%)

Binnen de Longmonitor gebruiken de meeste mensen met astma ontstekingsremmers (70%). Daarnaast gebruikt 48% ook langwerkende luchtwegverwijders. Dit laatste percentage is iets hoger dan landelijke cijfers naar medicatiegebruik bij astma laten zien [1]. Mogelijk komt dit doordat 50% van de mensen met astma in de Longmonitor aangeeft dat zij hun longklachten slecht onder controle hebben.

Percentage mensen dat afwijkt van het voorschrift naar leeftijd



Vooraf jonge mensen wijken bij het gebruik van voorgeschreven medicijnen af van het advies van hun arts. Oudere mensen met astma zijn meer therapietrouw.

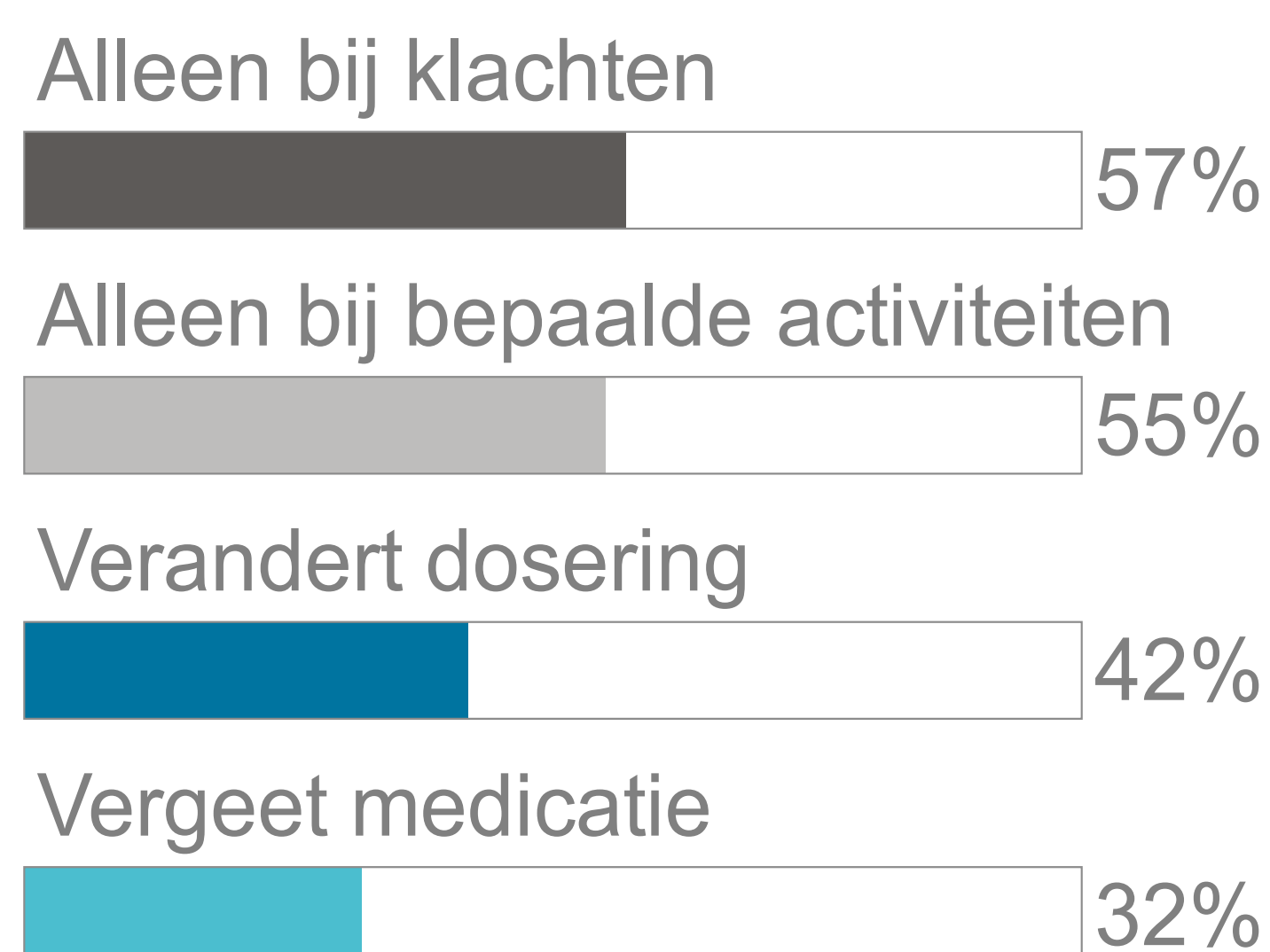
Therapietrouw

36%

van de mensen met astma die ontstekingsremmers gebruiken volgt het voorschrift van hun arts niet op.

Ontstekingsremmers hebben het meeste effect als zij op de juiste manier geïnhalerd worden en zonder onderbreking en op vaste tijden worden gebruikt, óók als men geen klachten heeft. Toch wijkt ruim een derde van de mensen met astma die ontstekingsremmers gebruiken af van het voorschrift van hun arts.

Op welke manier wijken mensen met astma af van het voorschrift van hun arts?



Meer dan de helft van de mensen met astma die ontstekingsremmers anders gebruiken dan voorgeschreven doet dat vooral door deze medicijnen alleen te inhaleren op het moment van klachten of alleen bij activiteiten waarbij ze verwachten dat ze benauwd kunnen worden; daarnaast verandert 42% (ook) zelf de dosering, waarbij men meestal minder neemt dan voorgeschreven. Afwijken is niet altijd een bewuste keuze: één op de drie mensen die afwijkt, vergeet de ontstekingsremmers te gebruiken.

50%

van de mensen met astma die afwijken van het voorschrift wijkt vooral af als zij zich heel goed voelen.

De helft van de mensen met astma die afwijken van het voorschrift geeft aan dat zij de ontstekingsremmers wel eens anders gebruiken als zij zich heel goed voelen. Zij hebben dan eerder de neiging om doseringen over te slaan of het innemen te vergeten.

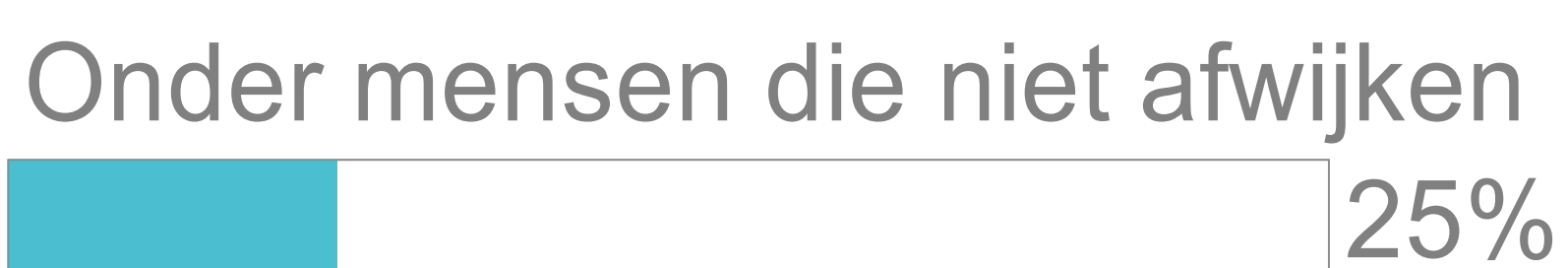
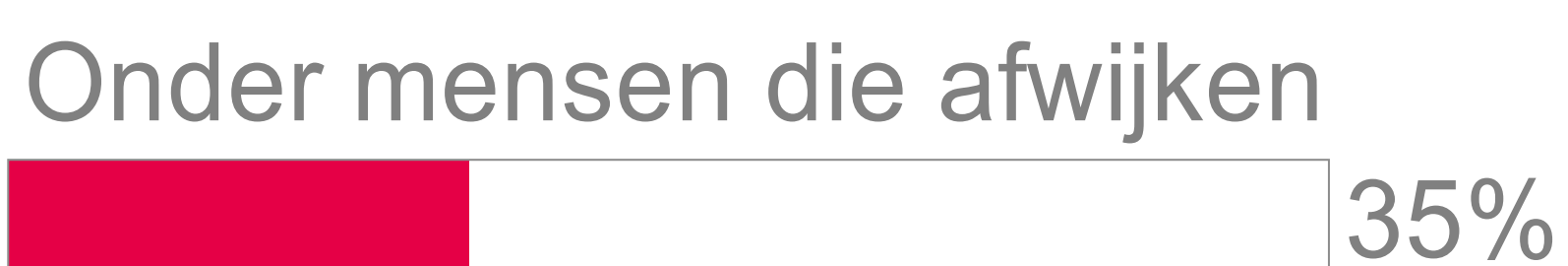


Kunnen meebeslissen over een behandeling

De mate waarin mensen betrokken worden bij beslissingen over de behandeling kan van invloed zijn op de mate waarin mensen de voorschriften van hun arts opvolgen.

Mensen met astma die afwijken van het voorschrift hebben iets vaker het idee dat zij onvoldoende kunnen meebeslissen over keuzes in de behandeling (35%) dan mensen die het voorschrift wel volgen (25%). Mensen met astma die therapieontrouw zijn hebben dus iets vaker het gevoel dat zij onvoldoende betrokken worden bij behandelkeuzes. Wellicht past de behandeling hierdoor ook iets minder goed bij hun persoonlijke situatie

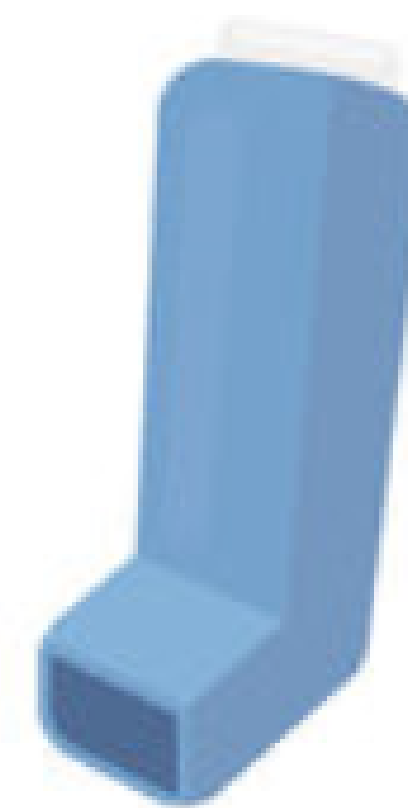
Percentage mensen met astma dat aangeeft onvoldoende mee te kunnen beslissen over de behandeling



34%

van de mensen met astma geeft aan dat ze onvoldoende weten waarom ze medicijnen wel of juist niet moeten innhaleren

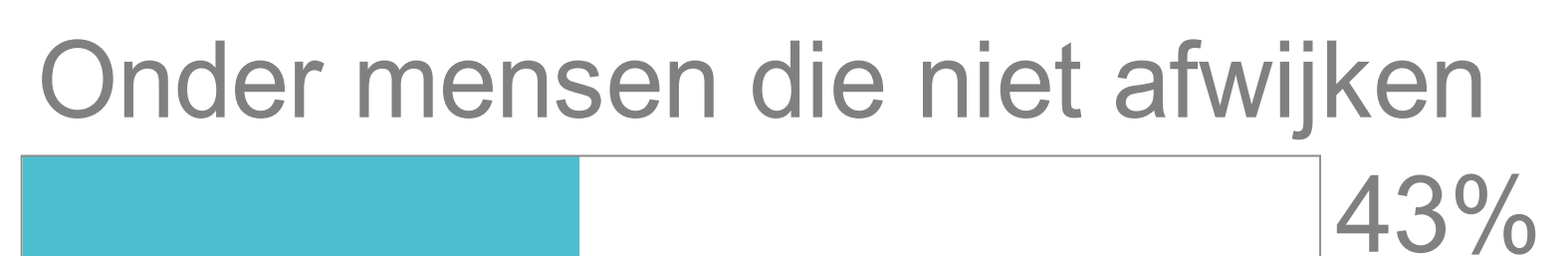
Mensen met astma die afwijken van het voorschrift geven aan minder kennis te hebben met betrekking tot de werking van medicijnen en voelen zich minder vaardig om medicijnen correct in te nemen.



Ideeën ten aanzien van medicatiegebruik

Ideeën over het gebruik van medicijnen, bijvoorbeeld over mogelijke bijwerkingen, effecten op de lange termijn of afhankelijkheid kunnen de mate van therapietrouw beïnvloeden. Hoewel ruim 40% van de mensen met astma aangeeft zich zorgen te maken over de bijwerkingen van hun medicijngebruik, verschilt dit percentage nauwelijks tussen mensen die wel en niet van het voorschrift van hun arts afwijken.

Percentage mensen met astma dat zich zorgen maakt over mogelijke bijwerkingen



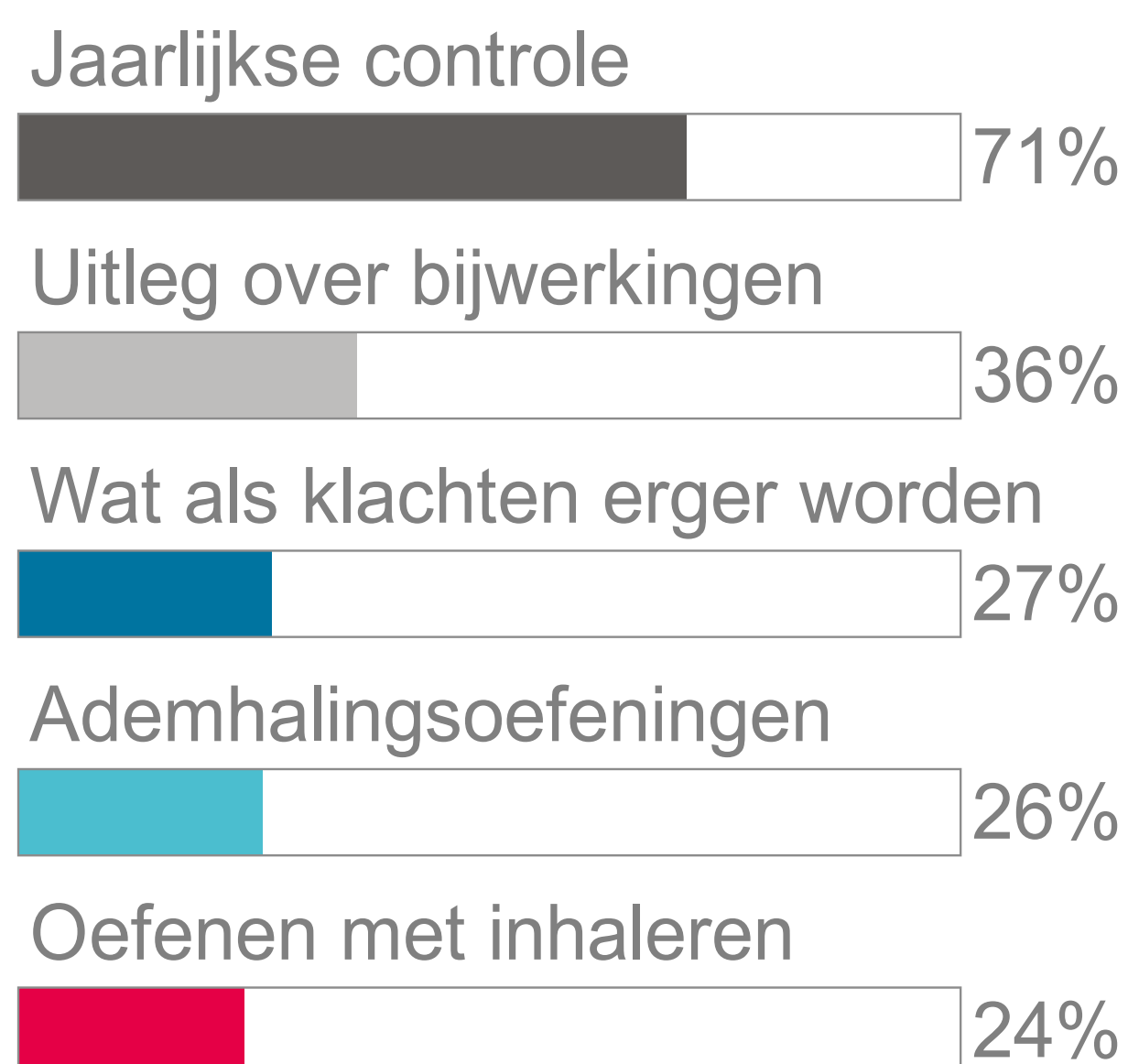
56%

van de mensen met astma heeft
behoefte aan extra hulp bij het omgaan
met medicijnen

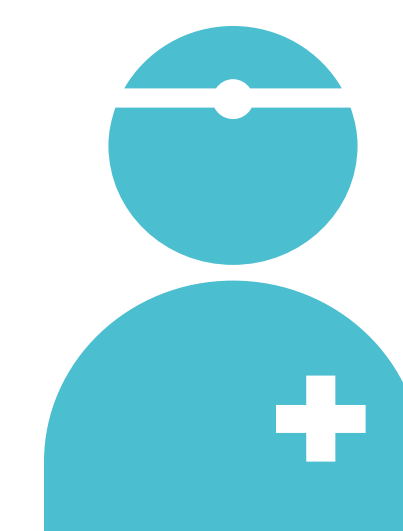
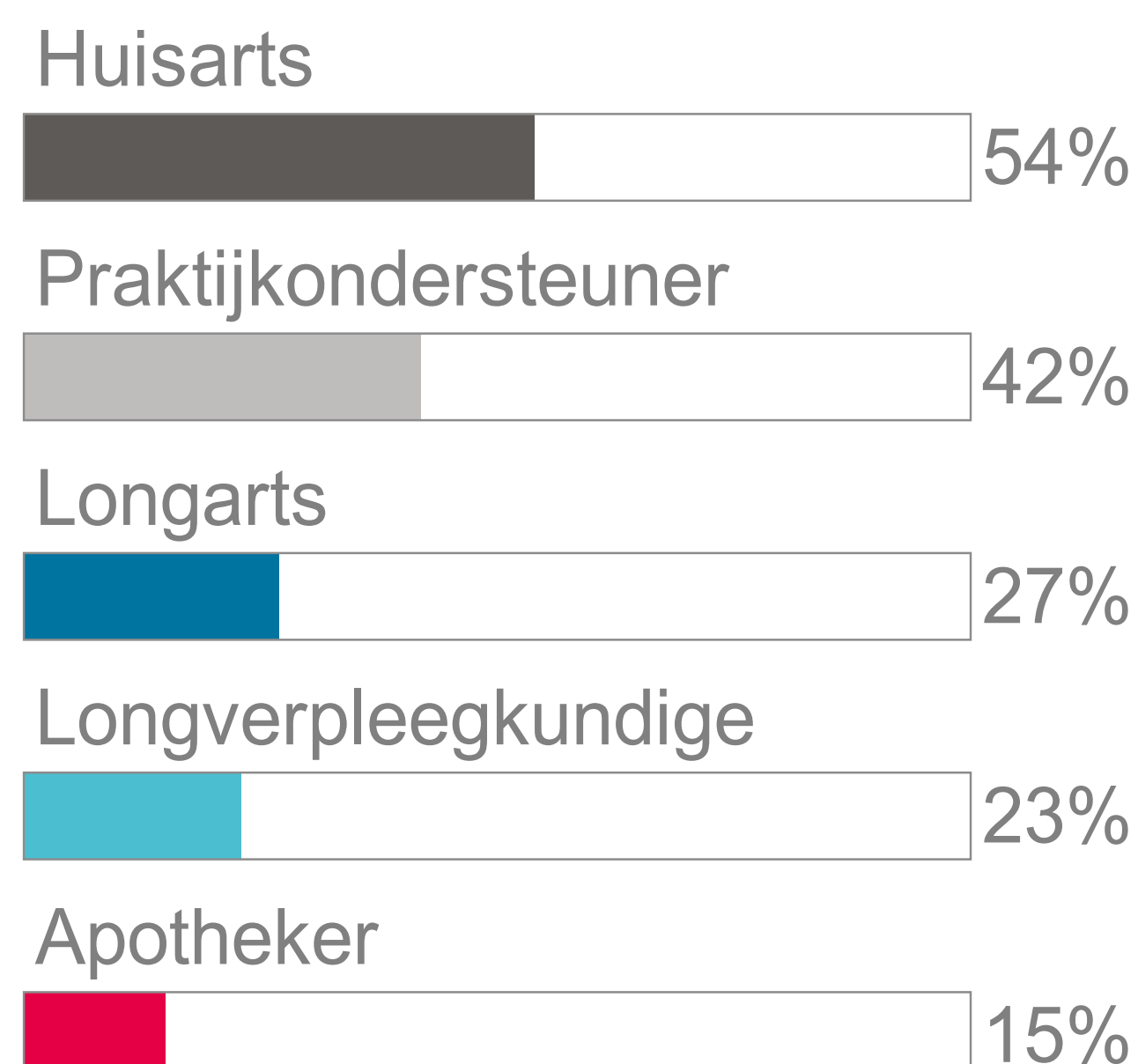
Meer dan de helft van de mensen met astma wil graag hulp om beter of met meer vertrouwen met hun medicijnen en/of kortademigheid om te gaan. Zij denken het meeste baat te hebben bij een jaarlijkse controle om te kijken of de medicijnen nog goed zijn en of ze misschien aangepast moeten worden. Daarnaast zou het helpen als zij uitleg zouden krijgen over mogelijke bijwerkingen of wat ze moeten doen als klachten plotseling erger worden.

Mensen met astma die behoefte hebben aan extra ondersteuning, krijgen deze ondersteuning het liefst in de huisartspraktijk van hun huisarts of praktijkondersteuner.

Behoefte aan ondersteuning



Van wie krijgen zij deze hulp het liefst?



[1] <https://www.nivel.nl/nl/NZR/incidenties-en-prevalenties>.

[2] Lamboij A, De Metz J, Essink R, Weesie Y, Zwikker H, Hek K, Van Dijk L. Medicatie bij Astma en COPD. IVM en NIVEL 2014.

Over de longmonitor

De Longmonitor bestaat uit circa 1.000 zelfstandig wonende mensen met een medische diagnose astma, COPD of een zeldzame longziekte van 15 jaar of ouder. Mensen worden geworven via huisartsenpraktijken verspreid door heel Nederland.

De monitor wordt sinds 2001 jaarlijks uitgevoerd door het NIVEL in opdracht van het Longfonds, met als doel een representatief overzicht te geven van de situatie van mensen met een longziekte in Nederland. De monitor maakt deel uit van het grotere onderzoeksprogramma Nationaal Panel Chronisch zieken en Gehandicapten (NPCG). Meer informatie over de monitor is te vinden op de website www.nivel.nl/npcg.

Jaarlijks worden via vragenlijsten gegevens bij de leden verzameld over diverse onderwerpen. De gegevens voor dit onderzoek zijn verzameld in juli 2017. Er is aan 1.053 leden een vragenlijst gestuurd. De vragenlijst is in totaal door 730 leden ingevuld (responspercentage van 70%). Hiervan hadden 341 leden astma, 364 COPD en 25 een meer zeldzame longziekte.



NIVEL
Kennis voor betere zorg



Voorheen
Astma Fonds